

РЕШЕНИЕ

№ 73

гр. София, 16.01.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 7-МИ ГРАЖДАНСКИ, в закрито заседание на шестнадесети януари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Камелия Първанова

Членове: Георги Иванов
Д. Мирчев

като разгледа докладваното от Камелия Първанова Въззивно гражданско дело № 20221000501689 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл.258 и следв. от ГПК.

С решение № 260516/11.02.2022 г. по гр.д. № 5617/2017 г. на СГС, I- 11-ти състав, са отхвърлени предявените от И. М. А. срещу Prime Insurance Co. Ltd, с адрес Месагион, авеню 200, ул.Антолиас 2, РГърция, искове с правно основание на основание 914 във връзка с чл. 932 от Гражданския кодекс на Република Гърция, вр. с чл. 10, т. 1 от Президентски указ 237/1986 на Република Гърция за сумата от 70 000 лева, представляваща застрахователно обезщетение за претърпени от реализирано на 15.05.2015 г. в гр. Драма, РГърция ПТП, вследствие противоправно поведение на В. К. Л., като водач на л.а. „Сеат“, с рег. № *****, неимуществени вреди-болки и страдания от настъпило счупване на долните краища на лакътната и лъчева кост на лявата ръка, ведно с лихва за забава от датата на деликта-16.05.2015г до окончателното плащане. Осъден е И. М. А. да заплати разноски на основание чл.78, ал.3 ГПК в размер на 4010.80лв. на застрахователното дружество.

Решението е обжалвано от И. М. А., чрез адв. Д.Н. от САК, с доводи, че е неправилно, необосновано и незаконосъобразно. В жалбата са наведени оплаквания за неправилност на първоинстанционното решение поради съществени нарушения на съдопроизводствените правила и на материалния закон. Поддържа се, че неправилно първоинстанционният съд е приел за недоказано от ищеца настъпването на застрахователното събитие, представляващо деликт. Развити са подробно правни постановки по проблематиката на деликтната отговорност, уредена в българското законодателство, като са направени отлики с наказателната отговорност. Сочи се, че присъдата е обвързваща гражданския съд на основание чл. 300 от ГПК относно деянието, обективизирано в обвинителния акт, но не и

относно това, което се твърди в исковата молба да е извършено. Жалбоподателят се позовава на изслушаните свидетелски показания и на приетата САТЕ, че от същите се установява наличието на фактическият състав на деликтната отговорност на застрахованото при ответника лице. Излага, че противоправното поведение на гръцкия водач на автомобил е в пряка причинно-следствена връзка с настъпилите травматични увреждания у ищеца. При условията на евентуалност моли въззивния съд да приеме, че е налице съпричиняване на процесното ПТП от двамата водачи на автомобили. Поддържа, че изводите на първоинстанционния съд не кореспондират на събраните писмени и гласни доказателства по делото. Моли се въззивната инстанция да отмени изцяло първоинстанционното решение и вместо него да постанови друго, с което да уважи изцяло предявените искове. Претендира присъждане на реализираните съдебни разноски пред двете инстанции.

Ответникът-Prime Insurance Co. Ltd, с адрес Месагион, авеню 200, ул. Аитолиас 2, РГърция, е оспорил въззивната жалба с доводи, че е неоснователна. Поддържа, че твърдяното в исковата молба противоправно поведение не се е осъществило, което се установява от доказателствата по делото. Излага доводи, че доколкото е приложимо гръцкото право, то неправилно жалбоподателят се е позовал на чл. 45, ал. 2 от ЗЗД. Сочи се, че от събрания по реда на Регламент № 1206/2001 г. доказателствен материал се установява последователно и непротиворечиво, че е налице противоправност на поведението на българския водач на автомобил, но не и на поведението на гръцкия водач. Моли се въззивният съд да остави без уважение въззивната жалба като неоснователна и да потвърди първоинстанционното решение, както и да присъди сторените пред въззивния съд съдебни разноски.

Въззивната жалба е допустима, тъй като е подадена в срока по чл. 259, ал. 1 от ГПК, от надлежна страна срещу съдебен акт, подлежащ на обжалване. Разгледана по същество, същата се явява НЕОСНОВАТЕЛНА.

Апелативен съд – София, упражнявайки правомощията си, съобразно чл. 269 от ГПК, като провери обжалвания съдебен акт във връзка с оплакванията в жалбата и събраните доказателства, приема следното от фактическа страна:

Първоинстанционният съд е сезиран с искове с правно основание чл. 914 във вр. чл. 432 от Гражданския Кодекс на Република Гърция във р. чл. 10, т. 1 от Президентски указ 237/1986 от И. М. А. срещу PRIME INSURANCE CO Ltd., РГърция, за заплащане на сумата от 70 000 лева, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, претърпени от реализирано на 15.05.2015 г. в гр. Драма, Гърция пътно-транспортно произшествие, ведно със законната лихва за забава от датата на деликта до окончателното плащане.

Предпоставките за възникване на правото на обезщетение на ищеца, пострадал при ПТП на територията на Република Гърция, следва да бъдат определени съобразно гръцкото право. Приложимото материално право при случаи на непозволено увреждане с международен елемент, настъпили след 11 януари 2009 г., следва да бъде определено от българския съд по правилата на Регламент (ЕО) № 864/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 11 юли 2007 г. относно приложимото право към извъндоговорни задължения /

Регламент Рим II/, освен когато са налице изключенията на чл. 1 § 2 и § 3 от регламента. Съгласно разпоредбата на чл. 4 § 1 от Регламент Рим II приложимото право към извъндоговорни задължения, произтичащи от непозволено увреждане, е правото на държавата, в която е настъпила вредата, независимо в коя държава е настъпил вредоносният факт и независимо в коя държава или държави настъпват непреките последици от този факт.

Въз основа на направена съдебна поръчка за предоставяне на информация, касаеща установяване съдържанието на гръцкото право по реда на Европейската конвенция за обмен на правна информация между държави, съставена в Лондон от 17.06.1968 г., е постъпило Писмо от Министерство на правосъдието от 29.07.2019 г., съдържащо юридическа информация на гръцки език относно релевантното гръцко законодателство по въпросите за обезщетение за неимуществени вреди по застраховка „Гражданска отговорност“, в случай на причинени телесни увреждания, при ПТП, нарушение и регулиране на движението по пътищата съгласно гръцкото право, в сила към 16.05.2015 г., както и е постъпил на 16.10.2019 г. превод на приложенията към това писмо.

Безспорно между страните е, че водачът на лек автомобил с рег. № ***** към момента на настъпване на процесното ПТП е имал валидно сключен договор „Гражданска отговорност“ с ответното застрахователно дружество.

От представено решение № 1890 от 21.11.2016 г. по дело № 1890/2016 г. на едночленен първоинстанционен съд гр. Драма, се установява, че обвиняемият К. В. е признат за невиновен за това, че в гр. Драма, на 16.05.2015 г. по непредпазливост, т.е. липса на внимание, което е длъжен при обстоятелствата и е можел да обърне, не е предвидил наказуемия ефект на деянието си, като е причинил телесна повреда, увреждаща здравето на Д. К. А. и по-специално, докато е шофирал своя лек автомобил с рег. № *****, се е движел по ул. Вергинас, с посока към ул. Хрисоверги и на височината на кръстовището с ул. 1-ви юли, не е шофирал разумно и с непрекъснато заострено внимание и е предприел да пресече кръстовището, като е нарушил червен сигнал на светофара, който е имал в своята посока, в резултат на което е връхлетял върху лек автомобил с рег. № *****, който е шофиран от пострадалия.

Установява се, че при разглеждане на наказателното дело в Република Гърция, гръцкият водач К. В. е обявен за невинен за това, че по небрежност, т.е. поради не проявено внимание, което е трябвало и е можел да прояви, не предвижда наказуемите последствия от своето действие и причинява повреда на здравето на Д. А., по-конкретно е обявен за невинен за това, че управлявайки собствения си лек автомобил „Сеат“ с номер ***** се е движил по ул. Вергинас в посока ул. Хрисоверги и когато е стигнал на пресечката с ул. „1-ви юли“, не управлявал благоразумно и с постоянно внимание, направил е опит да премине кръстовището, нарушавайки червения светофар, който е имал в посоката си на движение, в резултат на което се е сблъскал с лекия автомобил „Опел“ с ДК № *****, управляван от Д. А., причинявайки му кръвотечение от лявото ухо. В мотивите на решението на наказателния съд е посочено, че от целия доказателствен материал и по-конкретно от показанията на свидетелите е доказано, че в гр. Драма, на 16.05.2015, обвиняемият В., управлявайки

собствения си лек автомобил с рег. № ***** по ул. Вергина, в посока към ул. Хрисоверги, стигайки на пресечката на предишната улица с ул. „1-ви юли“, спира автомобила поради червения светофар. След като светофарът светва зелено, тръгва по пътя си, обаче движението му е пресечено от лекия автомобил с рег. № *****, управляван от ищеца А., който минава на червено, поради което поради липса на вина от страна на гръцкия водач за причиняването на инцидента, гръцкият съд постановява оправдателна присъда. От представеното Уверение от 22.01.2020 г. /л.355/, издадено от Районен съд гр. Драма, както и от приложената по делото информация относно съдържанието на гръцкия Наказателнопроцесуален кодекс, събрана по реда на Регламент /ЕО/ № 1206/2001г., се установява, че присъдата е влязла в сила, тъй като не е била протестирана или обжалвана от прокурора в законоустановения срок, а пострадалите лица в случая нямат право на жалба - чл. 486 от гръцкия НПК.

Влизането в сила на така постановената присъда не е спорно между страните, но с оглед въведените оплаквания във въззивна жалба, настоящият съдебен състав намира за необходимо изясняването на фактическата обстановка, доколкото същата е от значение за формиране на правните му изводи. Спорен е въпросът за наличие на противоправно деяние на гръцкия водач, застрахован при ответника.

По делото са приети три съдебно-медицински експертизи, от заключенията на които се установява, че при процесното ПТП ищецът е получил счупване на стилоидния израстък на лява лакътна кост, както и че е налице причинно-следствена връзка между претърпените от ищеца увреждания и процесното ПТП.

Приета е и не е оспорена от страните по делото съдебно-автотехническа експертиза, от заключението на която се установява, че причината за настъпване на ПТП е, че единият от двамата водачи е навлязъл в кръстовището при червен или жълт за него сигнал. Според вещото лице кой от двамата водачи е преминал на червен сигнал, може да се установи единствено чрез свидетелски показания.

По делото са приложени с превод на български език протоколи във връзка с изпълнение на съдебна поръчка, възложена от СГС по реда на Регламент /ЕО/ № 1206/2001 г. с извършен разпит по делегация в Република Гърция по реда на Регламент /ЕО/ № 1206/2001 г. на двама свидетели, свързани с установяване на ПТП, предмет на настоящото производство. Във връзка с възложената съдебна поръчка по реда на Регламент /ЕО/ № 1206/2001 г. от 28 май 2001 г. на Съвета от Първоинстанционен съд – Драма, Република Гърция са изпратени и приложени по делото Протоколи с номер 57/2019 и 59/2019 от разпит по делегация на свидетелите К. В. и В. З. от Едноличния първоинстанционен съд в гр. Драма от 07.11.2019 г. /л. 328/ и от 08.11.2019 г. /л. 332/.

Видно от Протокола за разпит на Едноличния първоинстанционен съд Драма под № 57/07.11.2019 г. на свидетеля В. З., същият посочва, че е бил очевидец на пътния инцидент в гр. Драма на 16.05.2015 г. Управлявал е мотор с рег. № ***** и се е движел по ул „1-ви юли” в посока от Кавала към Драма, в дясната лента, със скорост 70 км/ч. Било е достатъчно светло, настилната е била суха. Имало е една лента на движение във всяка посока, а

движението не е било интензивно. Пред него на 150 м. светофарът е бил „червен” и не помни да е имало други знаци. Свидетелства, че когато е бил на 150 м. от светофара го е изпреварил българският автомобил, който се е движел в същата лента с него и в същата посока. Скоростта му е била поне 90 км./ч. в момента на изпреварването. Когато го е изпреварил се е намирал на около 50 м. пред него и на 80 - 100 м. от светофара, който е светнал „червено”. Въпреки това българският автомобил не е намалил скорост, даже я е увеличил и е навлязъл в кръстовището на „червено”, със скорост 90-100 км/ч. Смята, че светофарът е светнал „червено” 2-3 сек. преди българският автомобил да стигне кръстовището. Свидетелства, че когато той е видял червения светофар е спрял. Гръцкият автомобил се е движел по ул. Вергинас в посока от Драма към Микрохори, бил е спрял и е тръгнал, когато неговият светофар е светнал „зелено”. Инцидентът е станал на мястото, където се кръстосват двата пътя, по които са се движели въпросните автомобили. Гръцкият автомобил се е ударил с предната дясна част в задната дясна част на българския автомобил.

Видно от Протокола за разпит номер 59/2019г. на Едноличния първоинстанционен съд Драма от 08.11.2019 г. на свидетеля К. В., същият посочва, че е участвал в пътния инцидент в гр. Драма на 16.05.2015 г. като водач на л.а. „Сеат”, с гръцка регистрация *****, като се е движел по ул. Вергинас, в посока от гр. Драма към Микрохори, в лявата лента от пътя, който е с две ленти на движение. Скоростта му е била нулева, защото е спрял, тъй като светофарът е бил „червен”. Мястото, където е настъпило ПТП, е било с две ленти на движение във всяка посока, но само там където е бил спрял, тъй като на 20 м. от светофара, пътят е с една лента. Било е достатъчно светло и трафикът е бил умерен. Имало е пътен знак „СТОП” и светофар, пред който е спрял. Видимост към другото МПС е нямало, тъй като на ъгъла в ляво от него е имало къща с много зеленина пред нея, поради което, както и поради високата скорост, с която се е движел другият автомобил, не е успял да го види. Лекият автомобил „Опел” се е движел по ул. „1-ви юли” в посока от Кавала към Драма, като скоростта му е била поне 80 км/ч. Свидетелства, че е спрял преди кръстовището, поради това, че светофарът пред него е бил „червен”, както и че е нямало други автомобили пред него, респ. че е бил първият по ред от спрелите коли на червения светофар. Веднага след като светофарът в неговата посока е светнал зелено е тръгнал с ниска скорост в същата посока, след като е проверил движението по ул. „1-ви юли”. След като е изминал 2-3 м. по кръстовището, изведнъж е видял българския автомобил да минава пред него „на косъм” и да му издрасква фронталната част на предната броня. Веднага след като е минал пред него, той се е изплашил и спрял.

Пред първоинстанционния съд са допуснати и разпитани двама свидетели и на ищеца, които са в родствена връзка с него. Свидетелят Д. А. е бил водач на л.а. „Опел Астра“, който е единият от участниците в процесното ПТП. Твърди, че е преминал през кръстовището на зелен сигнал, когато автомобилът му е бил ударен в задна дясна част от гръцкия водач. От показанията на свидетеля К. А. се установява, че ищецът е претърпял болки и страдания, поради счупването, което е получил на ръката си след процесното ПТП.

При така установената фактическа обстановка, Апелативен съд – София достигна до

следните правни изводи:

Съгласно приложеното гръцко право се установява, че застрахователят покрива гражданската отговорност на собственика, ползвателя и всеки шофьор, като застрахователното покрие включва отговорността срещу трети лица за настъпили физически увреди – чл. 6 от Президентски указ № 237/1986 г. В същия указ се съдържа и разпоредба, съответстваща на чл. 226 КЗ (отм.), според която пострадалото лице има право на собствена претенция срещу застрахователя. В настоящия случай относимите нормативни актове са: Президентски указ № 237/1986 г., уреждащ въпросите във връзка със застрахователното покритие в рамките на задължителната застраховка „Гражданска отговорност“, както и момента, от който застрахователят дължи лихви, при неизпълнение на задължението си да се произнесе в определения срок, нормативният акт, уреждащ отговорността при непозволеното увреждане, общата деликтна отговорност е Гръцкият граждански кодекс, а нормативният акт за правилата за движение по пътищата е Закон 2696/1999.

Гражданската отговорност при пътно-транспортни произшествия като отговорност за деликт се урежда по избор на ищеца или от разпоредбите на специален закон ГПН/1911г. „относно регулирането на автомобилите“, с допълнително прилагане на общите разпоредби на Гражданския кодекс, или изключително и само от общите разпоредби относно деликт на Гражданския кодекс. Разпоредбите на закон ГПН/1911 г. уреждат гражданската отговорност от щета на трети лица или вещи, нанесени с автомобил. Тази отговорност е обективна.

С оглед фактическите твърдения на ищеца по делото следва, че същият претендира вреди от виновно поведение, поради което са приложими нормите на гръцкия Граждански кодекс, както и нормата на чл. 10 от Президентски указ № 237/1986 г., предвиждаща, че пострадалото лице има съгласно застрахователния договор и до сумата в него собствена претенция срещу застрахователя, която претенция съобразно т. 2 придобива давност след изтичането на пет години от деня на произшествието. С петгодишен срок се погасява и общата деликтна отговорност - чл. 937 ГК, която започва да тече от момента, в който пострадалото лице е узнало за щетата.

Съгласно чл. 914 от Гръцкия граждански кодекс (ГГК), който навреди друго противоправно и виновно е длъжен да го компенсира. В чл. 932 от ГГК е регламентирано обезщетяването на неимуществени вреди, претърпени от увреждане на здравето, които се присъждат по преценка на съда в разумен размер.

Предпоставките за деликтната отговорност са: човешко поведение, незаконно поведение, виновно поведение, настъпване на щета, причинно-следствена връзка между незаконното поведение и настъпилата щета. Виновността се състои от две степени - измама и небрежност, която може да е лека или тежка, като степента на вината не се отразява върху определянето на обезщетението, освен когато законова разпоредба изрично го предвижда.

Въз основа на обсъдените доказателства се установи, че застрахованият при ответното дружество водач е признат за невиновен за настъпилото произшествие с влязъл в сила съдебен акт, който има задължителна сила за гражданския съд на основание чл.300 от ГПК относно това извършено ли е деянието, неговата противоправност и виновността на

дееца. Оправдателната присъда, издадена от съд на държава членка, не подлежи на признаване по нарочен ред в България, тъй като от една страна не подлежи на изпълнение, а от друга страна и по аргумент от Рамково решение 2008/675/ПВР на Съвета на ЕС и Решение на СЕС от 21 септември 2017 г., Бешков, C-171/16, според което национална процедура за признаване на присъда, постановена в друга държава членка от компетентните съдилища, като тази, предвидена в чл. 463-466 от НПК противоречи на разпоредбите на Рамково решение 2008/675/ПВР на Съвета от 24 юли 2008; както и на международните договори, по които Република България е страна, съгласно които постановеното окончателно решение или присъда е пречка за наказателно преследване за същото деяние у нас. С оглед горното следва да се приеме, че не е налице извършено противоправно деяние по вина на водача К. В.. Процесното пътно-транспортно произшествие не е реализирано вследствие на виновно и противоправно поведение на застрахования при ответното дружество водач на лекия автомобил „Сеат“ с рег. № *****.

Въззивната инстанция намира, че доколкото единият от елементите от фактическия състав на деликта отсъства, а именно - противоправност на деянието, то не следва да се изследва наличието на останалите елементи от същия.

Оплакванията на жалбоподателя, че постановената оправдателна присъда от 21.11.2016 г. обвързва гражданския съд на основание чл. 300 ГПК за деянието, описано в обвинителния акт, а не за това, описано в исковата молба са неоснователни. Действително на гръцкия водач е повдигнато обвинение за това, че по небрежност, т.е. поради не проявено внимание, което е трябвало и е можел да прояви, не предвижда наказуемите последствия от своето действие и причинява повреда на здравето на Д. А., а в исковата молба се твърди, че вследствие на същото ПТП е пострадал ищецът И. А.. Независимо, че посочените пострадали лица са различни, то твърдяното противоправно деяние е едно и също, поради което присъдата на наказателния съд се ползва със задължителна сила по отношение на настоящия казус и обвързва съда относно това извършено ли е деянието, неговата противоправност и виновността на дееца.

Възражението, въведено при условията на евентуалност, за съпричиняване на процесното ПТП от двамата водачи също не следва да бъде разглеждано, доколкото по делото е изяснено от правна страна, че липсва противоправно деяние на гръцкия водач, застрахован при ответника.

Поради съвпадение на крайните изводи на двете съдебни инстанции въззивната жалба следва да бъде оставена без уважение като неоснователна, а първоинстанционното решение потвърдено като правилно.

При този изход на спора на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК разноски се следват на въззиваемата страна, като съобразно списъка на разноските по чл. 80 от ГПК и представените писмени доказателства такива следва да се присъдят в пълния предявен размер от 2630,55 лева.

Мотивиран от горното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 260516/11.02.2022 г. по гр.д. № 5617/2017 г. на СГС, I-11-ти състав, с което са отхвърлени предявените от И. М. А., ЕГН: *****, със съдебен адрес: гр. София, пл. „Македония“ № 1, ет. 18, срещу Prime Insurance Co. Ltd, с адрес Месагион, авеню 200, ул.Аитолиас 2, РГърция искове с правно основание на основание 914 във връзка с чл. 932 от Гражданския кодекс на Република Гърция, вр. с чл. 10, т. 1 от Президентски указ 237/1986 на Република Гърция за сумата от 70 000 лева, представляваща застрахователно обезщетение за претърпени от реализирано на 15.05.2015 г. в гр. Драма, РГърция ПТП, вследствие противоправно поведение на В. К. Л., като водач на л.а. „Сеат“, с рег. № *****, неимуществени вреди-болки и страдания от настъпило счупване на долните краища на лакътната и лъчева кост на лявата ръка, ведно с лихва за забава от датата на деликта-16.05.2015г до окончателното плащане, включително в частта за разноските.

ОСЪЖДА И. М. А., ЕГН: *****, със съдебен адрес: гр. София, пл. „Македония“ № 1, ет. 18 ДА ЗАПЛАТИ на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК на Prime Insurance Co. Ltd, с адрес Месагион, авеню 200, ул.Аитолиас 2, РГърция, сумата от 2 630,55 лева /две хиляди шестстотин и тридесет лева и 55 ст./, представляващи разноски за адвокатско възнаграждение пред въззивната инстанция.

Решението може да се обжалва пред ВКС на РБългария в едномесечен срок от връчването му на страните при условията на чл.280 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____